

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: *Vladimíra Cikánková*

Název bakalářské práce: **Móda jako prostředek sociální identifikace**

Počet stran: 48 (bez příloh)

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Karel Müller CSc.

Studijní obor: *SHV /FHS UK*

Oponent bakalářské práce: *Mgr. Michal Josephy*

Vladimíra Cikánková si za téma oblast své práce zvolila módu, konkrétně módu jako prostředek sociální identifikace.

V rámci svého výzkumu se pokoušela zjistit, jaký význam připisují módě současné mladé ženy, resp. autorkou vybraných sedm studentek z rozličných fakult VŠ (medicína, právo, ekonomie, pedagogika, humanitní studia, mediální studia a filologie).

Jejich prostřednictvím se pokusila odpovědět na výzkumnou otázku: „ Jak módu dnes ženy vnímají, jak ji používají, jaký mají názor na značkové a luxusní oblečení a doplňky, zda se pomocí oblečení cítí být zařazeny k nějaké společenské nebo názorové skupině.“ (str.22)

Druhým autorčiným cílem bylo zjistit, zda v tomto ohledu najde výrazný rozdíl u studentek z odlišných typů vysokoškolských institucí a zejména pak v rámci idiografického a nomotetického kognitivního stylu.

Po uvedení do tématu, teoretickém úvodu a pojmovém zúžení významu módy na souvislosti spojené s oblečením, stylem a úpravou zevnějšku, se autorka teoreticky věnuje roli módy v současné společnosti. Využívá při tom hojně citací z prací sociologů Veblena, Simmela a Lipovetského, jejichž dílo v prvních dvou případech sama shledává datací vzniku jako nesoučasné, ale o současnosti stále platně vypovídající.

Výzkumné tělo práce pak představuje sedm analyzovaných polostrukturovaných rozhovorů zaměřených na předem určené výzkumné otázky. Přestože je patrné, že autorka zvolila pružnou a v čase přizpůsobovanou kvalitativní metodologii, domnívám se, že by metodologické části prospěl pregnantnější popis výběru vzorku a zvoleného druhu vzorkování a také jeho řazení v rámci celkové struktury. Autorka svůj vzorek totiž nejdříve spíše neurčitě popisuje v kapitole 3.1.2 v rámci „Výzkumné otázky a cíle výzkumu“ (str. 22) a samotný výběr respondentů zařazuje až za analytické zpracování dat získaných z rozhovorů (str.26).

To samé, tedy jistá neurčitost, podle mého názoru platí i o analýze dat. Je zde sice citováno z úvodu Hendlových metod vyhodnocování a interpretace (Hendl 2005:223), ale konkrétní analytické metody jsou popsány spíše intuitivně (viz např.: „S doslovným přepisem jsem následně pracovala tak, že jsem si odpovědi důkladně pročítala, dělala si na okraj poznámky, kroužkovala klíčová slova a pokud mě něco zaujalo, zvýraznila jsem si celou odpověď pro účely citace.“)(str.25)

Závěrem práce, ke kterému autorka došla, tak byla především individuální pestrost motivů užívaných při sociální identifikaci prostřednictvím módy v rámci identifikovaných společenských, názorových a studijně diskursivních skupin - či naopak při vyjádření individuality. Tyto výpovědní kategorie byly však natolik pestré až nesourodé, že – i vzhledem k počtu a zastoupení respondentů – je není možné šířeji generalizovat.

Sečteno podtrženo: Domnívám se, že přínos, validita a reliabilita práce Vladimíry Cikánkové je limitována především zvoleným vzorkem, což však sama reflektuje. Vzhledem k výzkumné otázce a různosti kategorií, rozpoznatelných v nasbíraných datech, se tak nabízí otázka, zda by kupříkladu nebylo vhodnější použít dotazníkovou metodu administrovanou reprezentativnější skupině: kupříkladu právě oněm studentkám z vybraných fakult. Vzhledem k tomu, že toto si uvědomuje i sama autorka, pravděpodobně vnímá svou práci spíše jako spíše explorativního charakteru.

Druhým limitem, která nacházím v této práci, je podle mého výběr teoretického backgroundu: ne že by byl špatný, to naopak, nicméně pokud se autorka zabývá módou jako prostředkem sociální identifikace, jistě by se hodila kupříkladu současnější „sociologie vkusu“ Bourdieho či Muggletonovo post/sub/kulturní pojetí stylu, který je charakteristický právě individualizací, personalizací a odklonem od sociálně-třídních zakotvení - a dotváření identity prostřednictvím stylu a módy vnímá spíše jako hru různosti.

I přes výše uvedené připomínky oceňuji to, že si autorka zvolila zajímavé téma, které není v akademickém diskursu zrovna zabydlené, splnila kritéria kladená na bakalářskou práci a v rámci svého výzkumu vynesla zajímavé informace, na něž může v budoucím výzkumu poučeněji navázat.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako **chvalitebnou**.

Michal Josephy